

تاریخ خونین جنبش چپ و کمونیستی ایران

کشتند، آواره کردند

و ما همچنان هستیم!

گفتگو با محمد علی عموی

- پلنوم‌های بعدی حزب توده چگونه تشکیل شد؟

عموی: از پلنوم چهارم تا پلنوم شانزدهم، همه در دوران مهاجرت رهبری حزب در خارج از کشور برگزار شد. چرا که فعالیت گسترده و حضور تمامی رهبری پس از کودتا و دستگیری و ضربه ای که بر سازمان نظامی حزب وارد شد، غیرممکن شده بود. سازمان‌های حزب بعد از دستگیری اعضای سازمان نظامی یکی بعد از دیگری لو رفتند. شمار بسیاری از اعضا و هواداران حزب بازداشت شدند و در دادگاه‌های نظامی محاکمه، بسیاری از اعضا اعم از نظامی و غیرنظامی به جوخه‌های آتش سپرده شدند و شمار بیشتری به زندان‌های سنگین محکوم شدند. بازمانده‌های اعضای حزب تا مدتی امکان پیوند با یکدیگر و نیز با مرکز حزب که دیگر به خارج از کشور انتقال یافته بود را نمی‌یافتند.

در این سال‌های سیاه است که شهرت **حمام لشکر ۲ زرهی** و **قزل قلعه** همه گیر می‌شود.

گرچه فرزندان مومن و وفادار حزب در زیر شکنجه‌های استخوان سوز و جهنمی دژخیمان حکومت کودتا قهرمانی‌ها کردند و نمونه‌های نمادینی از مقاومت و پایداری را به نمایش گذاشتند، اما دستگاه شیطانی امنیتی رژیم باهدایت مستشاران امریکایی چنان فضای پلیسی رعب انگیزی در سراسر کشور ایجاد کرده بودند که عملاً کوشش‌هایی که برای تجدید سازمان حزب به عمل می‌آمد ناکام می‌ماند و منجر به دستگیری فعالان می‌شد. دشمن با ایجاد شبکه‌هایی از ماموران خود و همکاری پاره ای خائنین، دام‌هایی بر سر راه هواداران قرار می‌داد و شماری از مشتاقان به فعالیت تشکیلاتی را که زیر نام «گروه‌های هوادار حزب» فعالیت می‌کردند، شناسایی کرده و دستگیر می‌کرد و بدین ترتیب شبکه‌های حزب یکی بعد از دیگری زیر ضربه قرار گرفتند و زندان‌ها مملو از توده ای‌ها شد. این روند تا اواخر دوره ۴۰ همچنان ادامه پیدا کرد. فرنگ رفته‌هایی که بر مبل می‌نشستند و کتاب و مقاله می‌نوشتند و بی پروا به حزب می‌تاختند طعم تلخ شکنجه‌ها و ضربات ساواک را نچشیده بودند و از کنار گود «لنگش کن» سر دادند.

تلاش افسانه وار خسرو روزبه برای تجدید سازمان حزب، دستگیری، محاکمه، مدافعات تاریخی و شهادت قهرمانانه‌اش برگ زرینی از تاریخ مبارزات مردم این سرزمین است. اندکی پس از اعدام روزبه (۲۱ اردیبهشت ۳۷) متن دفاعیاتش از سوی حزب چاپ و منتشر شد که در آن روزهای سیاه به صورت ستاره ای راهنما هدایت گر جوانانی شد که به راه حزب و در خدمت خلق می‌رفتند.

و ما هنوز زنده ایم.

راه توده ۱۲۲

12.02.2007